

FORSVARETS WHISTLEBLOWERORDNING – ÅRSRAPPORT 2024

Generelt

Forsvarets Whistleblowerordning giver ansatte, tidligere ansatte, kommende ansatte, praktikanter, frivillige og ansatte hos leverandører og underleverandører m.fl. mulighed for at indberette overtrædelser af EU-retten, alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold.

Forsvarets Whistleblowerordning omfatter forhold, der har fundet sted, eller som formodes vil finde sted inden for Forsvarskommandoens myndighedsområde.

Forsvarets Whistleblowerordning har i 2024 modtaget i alt 35 indberetninger, der fordeler sig som vist i skemaet herunder:

Oversigt over modtagne indberetninger i 2024			
Fordelt på temaer			
Overordnede temaer	Antal	Anmeldelse Politi/ Forsvars- ministeriets Auditørkorps	Afsluttet
Overtrædelse af EU-retten	-	-	-
Strafbare forhold	4	3	3
Overtrædelse af andre love	-	-	-
Tilsidesættelse af forvaltningsretslige principper	1	-	1
Seksuel chikane	-	-	-
Anden chikane	2	-	2
Andet	3	-	3
Whistleblower henvist til at henvende sig til rette whistleblowerordning	6	n/a	
Afvist	19		
I alt	35	3	9

Supplerende vedrørende de enkelte kategorier:

Overtrædelse af EU-retten

Dette omfatter indberetninger, som vedrører overtrædelser af EU-retten, og som er omfattet af anvendelsesområdet for Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten.

Strafbare forhold

Dette omfatter indberetninger om både overtrædelse af den civile straffelov og den militære straffelov.

Overtrædelse af andre love

Dette omfatter indberetninger om overtrædelse af love og regler, der er udstedt i medfør af love (fx. cirkulærer), og som ikke er omfattet af den civile straffelov eller den militære straffelov.

Tilsidesættelse af forvaltningsretlige principper

Dette omfatter indberetninger om overtrædelse af Forsvarets interne bestemmelser, direktiver, politikker, vejledninger mv.

Seksuel chikane

Dette omfatter indberetninger om krænkende handlinger af seksuel karakter og alle former for uønsket seksuel opmærksomhed.

Anden chikane

Dette omfatter indberetninger om mobning, anden nedværdigende adfærd og anden påvirkning af det psykiske arbejdsmiljø.

Andet

Dette omfatter indberetninger, som falder uden for de førnævnte temaer.

Whistleblower henvist til at henvende sig til rette whistleblowerordning

Dette omfatter indberetninger, som er indgivet til den forkerte whistleblowerordning. Anmelderen er blevet vejledt om rette whistleblowerordning samt oplyst om kontaktmuligheder til denne.

Afvist

Dette omfatter indberetninger, som enten falder uden for whistleblowerloven, eller som ikke vedrører Forsvarets område.

Supplerende bemærkninger

Forsvarets Whistleblowerordning har af de 35 modtagne indberetninger realitetsbehandlet 10, henvist whistlebloweren til rette whistleblowerordning i seks tilfælde og i 19 tilfælde afvist at behandle indberetningen.

De fire indberetninger, der vedrører strafbare forhold, omhandler anmeldelser af seksuel udnyttelse i tilknytning til tjenesten, groft utilbørlig optræden, tyveri samt salg af Forsvarets materiel. Tre af de fire sager blev overgivet til Forsvarsministeriets Auditørkorps, og som følge heraf afsluttet i whistleblowersammenhæng, idet sagerne nu behandles i det strafferetlige system. Den sidste sag blev afsluttet uden yderligere tiltag, idet påstanden om ulovligheder efter indledende vurdering, blev vurderet åbenlyst ubegrundet.

Den ene indberetning vedrørende tilsidesættelse af forvaltningsretlige principper omfatter overtrædelse af arbejdsmiljøreglerne i forbindelse med vagttjeneste. Sagen har ikke givet anledning til overvejelser om justering af Forsvarets forvaltningsgrundlag, der vurderes at være dækkende.

De to indberetninger vedrørende anden chikane (begge vedr. ikke-fysisk krænkende adfærd) er i det ene tilfælde håndteret ansættelsesretligt, mens sagen i det andet tilfælde har måttet

henlægges, fordi whistlebloweren – trods anmodning herom – ikke har fremsendt tilstrækkelige supplerende oplysninger til, at hverken myndighed eller den potentielle krænker har kunnet identificeres.

De tre indberetninger vedrørende temaet "andet" omhandler anmeldelser, der kan henføres til hhv. private forhold mellem tidligere samlevende, civiles optræden på Forsvarets etableringer samt forhold vedrørende optræden på sociale medier. Førstnævnte sag blev håndteret internt på det pågældende tjenestested, hvorimod de to sidstnævnte sager begge er videresendt til behandling i basisorganisationen, til trods for at begge indberetninger i udgangspunktet er vurderet til at falde uden for whistleblowerlovens anvendelsesområde.

Ingen af de ovennævnte tre indberetninger har givet anledning til overvejelser om justering af Forsvarets forvaltningsgrundlag, der vurderes at være dækkende.

Forsvarets Whistleblowerordning har i 2024 modtaget seks indberetninger, som rettelig skulle have været anmeldt til en anden whistleblowerordning inden for Forsvarsministeriets område. Der er i forhold til 2023 tale om en stigning på én indberetning i denne kategori, og det er i lighed med tidligere år fortsat antagelsen, at der også fremover vil være et antal indberetninger, som bliver fejlagtigt anmeldt – formodentlig fordi "Forsvaret" af de fleste opfattes som et paraplybegreb.

De 19 indberetninger, som Forsvarets Whistleblowerordning har afvist at behandle, falder alle uden for whistleblowerlovens rammer. Ni af indberetningerne vedrører forhold, der ikke lever op til lovens krav om "alvorlige lovovertrædelser eller øvrige alvorlige forhold", idet der bl.a. er tale om indberetninger, der vedrører private forhold, forslag vedrørende optimering af arbejdsprocedurer/-processer, fortolkning af lov- og regelgrundlag, samt påstande om overtrædelser af lov- og regelgrundlag, der vurderes at være af ubetydelig karakter. Seks af indberetningerne vedrører ansættelsesretlige forhold, der som det klare udgangspunkt falder uden for lovens anvendelsesområde, eksempelvis fravær af ledelse og misundelse i forbindelse med aflønning af kolleger. De sidste fire indberetninger falder helt uden for lovens såvel som Forsvarets område, idet der bl.a. er tale om et formløst indhold og/eller civile forhold, der ikke vedrører Forsvaret.

Det skal afslutningsvist bemærkes, at alle tidsfrister vedrørende orientering af whistleblowerne i 2024 er overholdt. Alle 35 sager, der er indberettet i 2024 er færdigbehandlet i regi af Forsvarets Whistleblowerordning, idet én sag, der blev indberettet den 19. december 2024, først blev afsluttet den 7. januar 2025.

Spørgsmål vedrørende Forsvarets Whistleblowerordning skal stiles til Forsvarskommandoen (fko@mil.dk), att.: Ledelsessekretariatet.